

Tolna

vármegye

Fölgyeségi
Apári

járás

(kör) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Haut

~~nagy~~ (kis) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi-és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Haut község 1742 előtt feljelen magyar község volt. Az apári mértékadóhoz tartozott. 1742 körül német telepesei területet ide és egy tulajdonos révén a község elnémetesedett.

Nem történt.

Ismeretlen.

Urbéres község

Kis község

Az apári anyakönyvi területhez tartozott és most is ott tartozik.

Nincsenek

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva ..... db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házasodási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Lensid. Luajva 3 km. Vöb. mányos
H. km. Nagy mányos 5 km.
Ornány 3 km. és Ápar 1 km.
Lensid.

1009 kat. hold (birtokívek adatai alapján).
870 k. hold szántó, 47 k. hold rét (kaszáló),
10 k. hold szőlő (beültetett), 18 k. hold
legelő, 4 k. hold erdő, — k. hold
nadas, 60 k. hold terméketlen (út, szikla, homok,
mocsár, kőbánya).

Nem.

Nincsenek

Nincsenek

450

lélek.

434 r. kath., — g. kath., — ref.,

16 ág. h. ev., — izr., — egyéb

30 magyar, 420 német, — tót,

— rutén, — oláh, — horvát,

egyéb.

Belterületen 434.

Tanyán 16.

Egy tanya 16 lélekszámmal 2. km.

Földművelés

91 ház, 265 lakással

Rom. kath. iskola és tanplomb

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámperintára?

Bíró. Törvény- (másod-) bírós. 2 esküdts.,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1.
— jegyző, — segédjegyző, — orvos
— állatorvos, — irodai alkalmazott,
— pénztári alkalmazott, — egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

1 kisbíró (küldönc), 1 bába,
1 éjjeli őr és 1 gazdasági alkalmazott.
apara 1. km.
6 virilista, 6 választott tag, 2 pót tag

A község 1 választókerületet alkot.

Nincsen

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Szolnoki 25 km.
Zongliad 7 km.
Zongliad 8 km.
Majó 4 km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljáróság cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Zongliad 4 km.

Van, 1 tag. Nincs.

Van. Nincs.

Nincsen
Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság — tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

Tüvel *10* km.

Hány magánorvos lakik a községben:

Nincsen

Községi bábák száma:

egy

Körbába lakóhelye és annak távolsága:

— km.

Okleveles magánbábák száma:

—

Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Magymányos *6* km.

Legközelebbi kórház hol van és milyen távol?

Szernára *25* km.

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

— Van *—* szegényház *—* Nincs.

9. A gondozott szegények száma:

— intézeti ápolásban, *—* magán ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

egy gyermek.

10. Milyen a község ivóvize?

jó

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

Ninc, kutvize egészséges

Van-e csatornázása?

Nincsen

11. Korcsmák és vendéglők száma?

2 korcsma, *—* vendéglő, *—* kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

Nincsen.

Van-e községben közfürdő?

Nincsen.

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

Nincsen.

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

—

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Szernára *25* km.

Kir. járásbíróház székhelye és távolsága?

Fonyháza *8* km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Szernára *25* km.

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Fonyháza *7* km.

Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

Fonyháza *7* km.

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága:

Fonyháza km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:
Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Róm. kath. felszerelési népj
iskola, 1 tanterem, 1 tanerő.

Nincsen

Nincsen

Nincsen

Levente egyesület van.

Izraeliara 25 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párbr és egyénenkint időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Róm. kath. anyaegyház.
a pécsi püspökséghez
tartozik.

Pouyhád, - 7 km.

Nincsen

Párbr és hitközségi adó.

Nincsen

az egyházi köznevelési ügyek
az iskolaszék kezeli.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszóbor, honvédelmi emléke vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek. (névszerint felsorolva.)

Nincsen

Nincsen

Nincsen

Róm. kath. olvasóköri.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

Községi (közútló) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

A község határában fekvő közlekedési vonal az országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága. A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

Községi (közútló) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. — Nem.

Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Kőrallatorvos székhelye és annak távolsága.

2. vízimalom

Szelnart 26. km.

92 ló, 271 szarvasmarha, —
385 sertés, 298 juh —

Szupyel 8. km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptökéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepék és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Zonyhádon, 7. km.

Zonyhátra.

Nincsenek

Szelnára

Egy vegyeskereskedő

Nincsen.

Egy tejnyerőüzem.

Covás, bogvár és Römivés, valószínűleg a fűrészi és fűrészi. Kötés.

Nincsen

Nincsen.

Székesfehérvár km.

Szelnára 25. km.

Nincsen

Nincsen

Háziipar: textil, élelmiszer, fűrészi, női

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Egy pártorház

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Nincsen

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

21. kat. hold szántó és rét, *5*

18 legelő, *—* kat. hold erdő,

egyéb

37. kat. h.

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

*házi lag. 3. holdak.
haszonbérileg 18 holdak.*

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

*Környő i. hold. pártorház
2 hold.*

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Legelő.

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

Nincsenek

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

Földadalmi jog.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *4275* K *20* f. Házadó *673* - K

63 f. Ált. kereseti adó *604* K f. Társulati adó

4 K *40* f. Vagyon- és jöv.

adó *1543* K - f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Községi közvilágítás létesítése.

Hánt, 1925. nov. 18.

A község pecsétjének lenyomata;

[Handwritten signature]

Községi (kör-) jegyző.